

Saksframstilling

Råd/utvalg:	Strategisk samarbeidsutvalg (SSU) - Helsefelleskapet Agder
Møtedato	26.09.2024
Saksnummer	29-2024
Saksbehandler	Sekretariatet v/ Janne Brunborg og Mirjam Smedrød
Sakstittel	Rekrutterings- og samhandlingstilskudd

Forslag til vedtak:

- 1. Sekretariatet lager et utkast til rammebetingelser og retningslinjer for forvaltningen av øremerket rekrutterings- og samhandlingstilskudd. Saken fremlegges for SSU 13.des.*
- 2. Allerede pågående og prioriterte prosjekt vurderes nærmere for videreføring og finansieringsbehov som legges frem for SSU 13.des.*

Vedlegg: Vedtak mht. styring og oppfølging av SSU-prosjekter (se siste side)

Bakgrunn for saken

Regjeringen har innført et varig rekrutterings- og samhandlingstilskudd som skal gi forsterket insentiv til felles tjenesteutvikling mellom kommuner og sykehus, realisert allerede i revidert nasjonalbudsjett 2024.

Det vil nå være sentralt for SSU å sikre gode prosesser for å utarbeide rammebetingelser og retningslinjer for forvaltningen av tilskuddet.

I denne saken opplyses det om de rammebetingelser og føringer som foreløpig ligger til grunn fra nasjonale myndigheter og de lokale forhold gjeldende for Helsefellesskapet i Agder som vil ha betydning for prosessene. Dette er blant annet i Helsefellesskapet Agder sin vedtatte struktur (sak 19-2024, 25.april) og Helsefellesskapets felles strategi- og handlingsplan for perioden 2023-2026. I tillegg til dette er det utarbeidet beskrivelse av hvordan SSU prosjekter skal styres og følges opp.

SSU skal med bakgrunn i dette diskutere og komme med innspill til rammebetingelser og sikre videre oppfølging.

Saksopplysninger

I Meld. St. 9 (2023-2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027 fremgår det at finansieringen av helse- og omsorgstjenestene oppleves som en barriere for samarbeid mellom de ulike statlige og kommunale helseaktørene. Ofte fordeler kostnadene seg på et nivå i tjenesten, mens gevinsten viser seg på et annet nivå i tjenesten. For å stimulere til et enda mer forpliktende samarbeid mellom kommuner og helseforetak, har regjeringen innført et nytt økonomisk virkemiddel, *kalt rekrutterings- og samhandlingstilskudd*.

Formålet med tilskuddet:

Tilskuddet skal understøtte forpliktende samarbeid mellom kommuner og helseforetak om tjenesteutvikling og gode pasientforløp.

Formålet med rekrutterings- og samhandlingstilskuddet er videre å legge til rette for et godt desentralisert helsetilbud, med god kvalitet og riktig arbeidsdeling.

Arena for vurdering og prioritering av tiltak

Tilskuddsmidlene skal brukes etter enighet mellom helseforetak og aktuell(e) kommune(r).

Det legges til grunn at det skal være likeverdighet mellom kommuner og sykehus med hensyn til å foreslå hvordan midlene skal benyttes.

Helsefellesskapene er en arena for samhandling mellom helseforetaket og kommunene og denne arena er dermed egnet for å vurdere og prioritere aktuelle tiltak som gis støtte.

Det forutsettes dokumentert enighet mellom aktuell(e) kommune(r) og helseforetak.

Områder for bruk av tilskuddet:

- ✓ understøtte tiltak som fremmer rekruttering og god bruk av personell i helseregionen på tvers av nivåene, for eksempel utprøving og etablering av kombinerte stillinger.
- ✓ understøtte tiltak som bidrar til bedre samhandling.
- ✓ særlig prioritert er tiltak og områder som kan få ned ventetidene i sykehus.
- ✓ prioriterte grupper er de fire pasientgruppene med sammensatte behov, samt tjenester innenfor svangerskap-, fødsel- og barselomsorg, integrert psykisk helsetjeneste og rustjeneste, rehabilitering
- ✓ tiltak for å redusere antall utskrivningsklare pasienter som blir liggende på sykehus.

I tildeling av midler skal det legges vekt på tilrettelegging for lokale løsninger i opptaksområdet til de minste sykehusene (akuttisykehus og sykehus uten akuttfunksjoner).

Tilskuddsmidlene kan dekke påløpte kostnader der samarbeidstiltaket bidrar til at en av partene får økte kostnader, mens den andre får innsparinger.

Prossesser for vurdering og avtaler som grunnlag for bruk av tilskuddet

Det legges til grunn for tildeling av midler at helseforetaket og kommunen(e) utarbeider en avtale som dokumenterer enighet mellom foretak og aktuell(e) kommune(r), gir en beskrivelse av tiltaket og hvordan tiltaket støtter opp om formålet med tilskuddsordningen, samt budsjett for gjennomføring av tiltaket – herunder hvilke ressurser kommune(r) og helseforetak bidrar med. Når det er relevant, må avtalen som utarbeides også avklare hvem som har ansvaret for pasienten(e) i gjennomføringen av tiltaket.

Rapportering og ansvar

- ✓ De regionale helseforetakene skal rapportere på status for tiltak i oppfølgingsmøtet i november.
- ✓ De regionale helseforetakene bes rapportere i årlig melding om bruk av midlene.
- ✓ Rapporteringen skal omfatte vurderinger av effekt av tiltak så langt, læringspunkter og mulighet for spredning.

Ordningen med rekrutterings- og samhandlingstilskudd vil også evalueres.

Omfang av tildeling for 2024

I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2024 er det bevilget 150 mill. kroner i et rekrutterings- og samhandlingstilskudd til Helse Sør-Øst RHF, Helse Midt-Norge RHF og Helse Vest RHF. Tilskuddsmidlene fordeles etter samme nøkkel som basisbevilgningen til de regionale helseforetakene.

Det innebærer 92,85 mill. kroner til Helse Sør-Øst RHF, 32,85 mill. kroner til Helse Vest RHF og 24,30 mill. kroner til Helse Midt-Norge RHF
Helse Nord RHF har fått til sammen på 130 mill. kroner.

For Helsefelleskapet i Agder vil denne tildelingen utgjøre ca. 9 mill. kr i 2024.

Hva bør vurderes for finansiering?

Det må tas stilling til i hvilken grad tilskuddsmidlene også skal tildeles administrasjon og felles tiltak/drift og hvordan en eventuell fordeling bør være mellom admin./felles drift-tiltak/innovasjon.

Fra før har Helsefelleskapet felles budsjett på 500.000 og en årlig indeksregulering bør på plass.

SSU felles strategi- og handlingsplan for perioden 2023-2026 har flere prosjekter og tiltak som trenger finansiering for å gjennomføres. Det er både igangsatte prosesser og oppgaver som er på vent.

Eksempler på prosjekter som er i gang

- Agdermodell for helsetjenester til barn & unge innen psykisk helse
- Skrøpelige eldre (psykisk sykdom & rus)
- Fall & hoftebrudd
- Akuttmedisinsk kjede – implementering

Disse områdene bør vurderes om skal gis prioritet for 2024.

Vurdering

Det er sentralt å få på plass rammebetingelser og retningslinjer for forvaltningen av øremerket rekrutterings- og samhandlingstilskudd.

I prosessen vil en være i dialog med KA (koordinerende avtalegruppe) for å vurdere om det vil være hensiktsmessig å innarbeide overordnede føringer for tilskuddet i Overordnet samarbeidsavtale (OSA) og/eller delavtale 12. *Utvikling og planlegging av tjenestene.*

SSU bør allerede nå si noe om hva som må være på plass for å kunne finansiere opp allerede prioriterte områder for de tilskuddsmidlene som Helsefellesskapet er tilført i 2024.

Vedlegg: Vedtak mht. styring og oppfølging av SSU-prosjekter:

1. SSU kriterier for UTVELGELSE

Må være innenfor strategiens prioriterte områder

- Tydlig behov
- Godt beskrevet kunnskapsgrunnlag

Må bidra til tjenesteinnovasjon og økt bærekraft

- Utfordrer styringssystemer, lovverk og finansieringsordninger som understøtter samhandling
- Tar i bruk nye metoder og/eller ny teknologi

Ha et klart potensial for gevinstrealisering (må være beskrevet)

2. SSU kriterier for PRIORITERING

- Har størst potensiale til å møte fremtidens tjenestebehov
- Løser spesifikke/konkrete samhandlingsutfordringer
- Kan gjennomføres ved at ressursbehovet dekkes gjennom
 - Personellressurser - egenfinansiert
 - Ekstern finansiering
- Total portefølje med tanke på ressurser og gjennomføringskraft er ivaretatt/hensyntatt
Det er balanse mellom prosjekter som har høy verdi med relativt liten innsats. vs. prosjekter med høy verdi men som krever mye arbeid og ressurser.

3. Styring og oppfølging av SSU-prosjekter

SSU-ansvar

- Er prosjekteier og beslutter prosjektporteføljen ved bruk av *kriterier for utvelgelse og prioritering*
- Godkjenne mandat, fremdriftsplan og plan for gevinstrealisering
- Sikre ressurser for gjennomføring
- Sikre utbredelse og implementering, samt gevinstrealisering

AU-SSU ansvar:

- Sikre enhetlig mottak av nye prosjektinitiativ
- Oversikt over prosjektporteføljen

RS-ansvar

- RS organiserer prosjektene og sørger for gjennomføring og måloppnåelse (i egen region).
- Sikre nødvendig dialog med SSU gjennom løypemeldinger og rapporteringer
- Ev. ytterligere ressurssette prosjektene

AU-RS ansvar:

- Koordinerende funksjon mellom prosjekter/prosjektleder og RS'et
- Sikre at prosjektene ivaretar nødvendig forankring og kommunikasjon
- Forberede saker til RS og SSU, i samarbeid med prosjektledere